

Oscar Salonu'na sıđmayan Marlon Brando

Bu yılki (2018) *Oscar Töreni*'nin tekrarını izlerken, salondaki atmosfere, yapılan konuşmalara bakıp, bu "*manzara-ı umumiye*" ile dünyanın o ülke dışında her yerinde yapılmış filmlerin alayının (hem de bugün o sanat dalını ileriye taşıyan filmler aşikâr onlarken) '*Yabancı Dildeki* Filmler" 'tanımıyla' baştan sakat, 'tek bir kategoriye sokuşturan zihniyet' ne kadar birbirinin devamı, diye düşündüm.

"Vasat Amerikan insanı kendi ülkelerinin dışında sadece uzay var sanıyor" diyenler, Amerika'nın yerinden uzayın göğüne kadar haklıdır.

Bu yıl, tek istisna (*gene*) Meksika'ydı. Onu da, güncel politik nedenlerle bir kez daha *kullanıyorlar* diye düşündüm.

Ama, *şanlı* Devletlerinin *Ortadoğu*'da o anda '*neler*' yaptığı, buldukları yağlı ballı salondan on binlerce kilometre uzaktaki milyonlarca fukara insana *neler* yaşattığıyla ilgili sanki hiçbir fikirleri, bildikleri yoktu.

Derken, ödül anonsu yapmak için, *Uzakdoğu* kökenliymiş gibi görünen bir adam çıktı sahneye. 17 yaşındayken Vietnam'da savaşmak için gönüllü yazılıp orada -galiba- 6 ay savaştığını, bununla "*gurur duyduğunu*" söyledi.

"Var mı içinizde benim gibisi?" diye sordu,

salona, bir afra-tafrayla.

Ben içimden, “*İyi bok yemişsin*” diye söylenirken,
o koca salonda birden müthiş bir alkış başladı.
Her halde benim içimden geçirdiğimi alkışlamıyorlardı.

Sonra,
“*Şimdi bizim ‘ÖZGÜRLÜĞÜMÜZ’ için*
(aynan böyle)
savaşanlarla ilgili yapılmış filmlere
teşekkür ediyoruz”
dedi o adam
ve o bildiğimiz filmlerden parçalarla yapılmış
uzun bir *klip* gösterildi.

O video boyunca salondakilerin alkışları
aynı *hararetle* devam etti.

İlber Ortaylı, “*Amerika’da entelektüel yoktur,*
onlar o kavramdan üniversite hocalarını anlarlar” diyor.
Bence çok kibar.

Ben geçen akşamki o törenin, yapılan konuşmaların,
verilen tepkilerin bende yarattığı ‘teпки’ için
yazıyorum bu satırları.

Ama ölümsüz Marlon Brando’nun,
‘*ödülü reddetmek*’ için
kendini temsilen gönderdiği *Kızılderili’yi*,
o konuşmayı, salonda yaşanan şoku
ve o geceki töreni de hatırlıyorum..

Oscar ödülllerinde tek ilerleme,
eğer bir genelleme yaparsak,
‘*Siyah insan*’ meselesinde.

Biliniyor ki, o da ne *acılar* pahasına ve nasıl da,
(anlayan anlasın) ‘*dike dike!*’ oldu.

Deniyor ki, o ülkenin, şehirlerinin alt yapıları eskidi.
Eğer 'Ayrılanları yok içmeye' ise durum,
ondan bundan bizzat Başkan eliyle *haraç* alıp,
hem dünyaya kan kusturmaya,
hem aynı kafada olmaya,
hem de böyle bir zamanda o 'şatafattan' sıkılmamaya
devam ediyorlar.

Tekrar o tören gecesine dönersek,
'dekor-kostüm', ('glamour' diyorlar buna)
bir şatafat bir şatafat, akıllar durur.
Bu bile, bu zamanda başlı başına bir 'gerilik'.

Ama benim en garip bulduğum şu oldu:

Törenin ortasında,, bütün dünyaya canlı yayınla,
açıkça o anlattığım "militarizm" yanlılığının yapılması
hiç kimseyi rahatsız etmedi.

Bununla ilgili tek satır bile görmedim.

Ben özelde yazdım eşe dosta,
bana da katılmayan bile oldu.

Sözünü ettiğim alkıştan salonu yıkan,
Amerikan bayraklı bir açılış planıyla başlayan
o "Hollywood Savaş Filmleri Klubi"
**"kadın-erkek bütün ABD Ordusu
mensuplarına teşekkürle"** bitti.

Alkış iyice yükseldi salonda.
O yükselen alkış,
yerini haritada gösterebilirler mi bilmiyorum,
şu anda bizim buralarda gene görevli,
'birer kahraman' olarak filmleri de yapılmış
keskin nişancı askerlerineydi yani.

O bölüm, dünyaya yapılan reytingi çok yüksek
bir 'canlı yayın'da

'Pentagon'a ayrılmış bir süre'
gibiydi.

Bugün Amerika'ya hâkim *zihniyet*'i belgeleyen o töreni
görmek isteyenler, eminim *youtube*'da bulabilirler.

Benim önerim, o töreni,
yıllar önce aynı salonda yaşanmış
bir başka törenle birlikte izlemeleri.

Marlon Brando'nun kendisine verilen *Oscar*'ı
'almak değil reddetmek' için gönderdiği
Yerli kadının efsane olmuş konuşmasını,
Bir büyük oyuncunun unutulmayan
Protesto'sunu,
ve gene aynı salondaki o törende onu dinleyen
-gene- çok süslü püslü Hollywood *'elitinin'*
zavallı halini görmek için,

O gün 'konu' başkaydı çünkü.

Yerli Kadın, ünlü bir modacının
milyon dolarlık tuvaleti içinde değil,
Apaçi kılığındaki
Sacheen Littlefeather,
onlara, salondaki süslü insanların atalarının
onun *ırkını* vaktiyle nasıl *katlettiğini*
anlatıyordu.

Şubat 2018

